

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИХ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за лекара среза љубићског Димитрија Милића, лекара среза драгачевског, по потреби службе;

за лекара среза брзопаланачког Ристу Пешића-Гостушког, практичног лекара, по молби;

за лекара среза драгачевског Др. Стевана З. Иванића, свршеног лекара — питомца државног, и

за лекара среза аријског Др. Борђа Голубовића, свршеног лекара — државног питомца.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 3. марта 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Душану Ђурићу, полицијском писару треће класе среза хомољског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 3. марта 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПОЈМУ ИСПРАВЕ У КРИВИЧНОМ ПРАВУ

ОД

ДР. ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

V. Кривац.

1. Извршилац је онај, који је лажну исправу начинио или праву исправу преиначио, и после је употребио. Кад је пак један начинио лажну исправу или праву исправу преиначио, а други је употребио, онда ће они бити *саизвршиоци*¹⁾.

¹⁾ Уп. в. *Liszt* § 161 III.

2. Што се *виности* тиче потребни су:

1^о *Умишљај*. Он се састоји у свести, да је лажна исправа начињена или права исправа преиначена, као и у свести, да се она употребљава.

2^о *Намера* код извршиоца, да себи или другоме *прибави какву корист или да другоме шкоди*¹⁾. Није потребно дакле, да је корист одн. штета имовинска. Она намера треба да постоји при употреби исправе.

V. Казна.

За фалсификовање исправе прописана је робија до пет година (§ 147 ал. 1 к. з.)

Нарочите врсте фалсификовања.

1 *Тешко фалсификовање* (§ 148 к. з.) — Оно постоји, кад се лажна исправа (*scil* лажно начињена или преиначена права) састоји у писменима нарочите врсте наведеним у § 148:

1. *Писмену са краљевским потписом или печатом* (т. 1.). Без значаја је међутим, какве је природе ово писмено, да ли је н. пр. јавно или приватно.

2. *Писмену, „које састављају, издају или одостверавају списка и туђа државна надлежательства, општине или друштва, списки или туђи чиновници или таква лица, која по нашим или страним законима имају јавну достоверност“* (т. 2.), другим речима у каквом *јавном писмену* (исправи)²⁾.

а) Не чини се дакле разлика, да ли је писмено издато од *домаћег* или *страног* државног надлештва, општине, чиновника итд.

б) Потребно је наравно, да су државно надлештво, чиновник и т. д., који су представљени као издаваоци писмена, надлежни за издавање таквог писмена. Иначе писмено није исправа, пошто није од важности за доказ права и правних одношаја.

в) Издавање писмена у питању треба да спада у делокруг *јавног* рада држав-

¹⁾ У § 267 немачког к. з. се захтева, да је исправа употребљена у намери обмане.

²⁾ Према правилима за попуњавање кондуит-листе полицијских чиновника од 1903 год. ова листа има карактер *јавне исправе*.

них надлештва, чиновника итд.¹⁾. Према томе не би спадала овде исправа, која је издата од управе општине имовине, и која служи као доказ приватно-правних одношаја с којим приватним лицем, као ни наруџбине писаћег материјала или потписивање уговора о закупу од стране каквог надлештва. Али *путничке карте* издате од железничке управе јавне су исправе, и ако служе за доказ приватно-правних одношаја, јер њихово издавање спада у делокруг *јавног* рада железничке управе²⁾.

г) Без значаја је за појам јавне исправе њена *садржина*, тако да по својој садржини она може бити један приватно-правни акт³⁾.

д) Што се тиче форме, да би било јавне исправе, писмено треба одговарати свим *битним уобичајеним* или *законом прописаним захтевима*⁴⁾. Ако који од њих није испуњен, исправа није јавна, али може бити приватна, ако се њена цела вредност не састоји баш у јавности. Који су пак захтеви битни, има се решити с обзиром на конкретни случај. По увек је потребно, да се из исправе види, које ју је државно надлештво, општина или друштво издало, (одн. оверило), одн. ког је положаја издавалац (одн. оверилац)⁵⁾. Неодговарање *небитним* захтевима форме не одузима дакле исправи карактер јавности. Могуће је, да се недостатак у погледу форме односи само на један део исправе, те би исправа у погледу остале садржине била јавна⁶⁾.

ђ) Да ли је извесна јавна исправа домаћа или страна, не зависи од тога, да ли је она постала у Србији или у иностранству, већ од тога, да ли су државно надлештво, општина, чиновник итд. домаћи или страни⁷⁾. Тако исправа издата од нашег посланства у Парзу домаћа је исправа.

¹⁾ Уп. *Frank* § 267 IV 1 6. *Binding* 2 213.

²⁾ Тако *Frank* § 267 IV, 1 6, *P. Merkel* 367. *Prot. Binding* 2 213.

³⁾ Уп. *Olshausen* § 267, 5, *P. Merkel* 367.

⁴⁾ Уп. *Olshausen* § 267, 7. *Frank* § 267 IV 1 с., *Bin* 2 216.

⁵⁾ Уп. *Olshausen* § 269, 7. *Frank* § 267 VI 1 с.

⁶⁾ Уп. *Olshausen* § 276, 7.

⁷⁾ Уп. *Olshausen* § 267, *Binding*, 2 216.

ж) Исправа треба да је јавна по законодавству државе, којој припада издавалац¹⁾. Без значаја је дакле, кад је исправа постала у којој страни држави, да ли је јавна и по законодавству ове, ако издавалац не припада страни држави. Но ако се у домаћем праву захтева нострификација и ова није извршена, онда исправа неће код нас бити јавна, већ приватна²⁾. Ово се захтева у § 187 т. 3. грађ. суд. пост., у коме се вели, да су *јавне* исправе: „Исправе страних власти у законитом виду издане и потврђене у српском министарству иностраних дела“.

Кад издавалац припада страни држави, онда је наравно потребно, да је он према законодавству своје државе надлежан за издавање дотичне исправе, и да је исправа издата у законитој форми у тој држави.

3) Неоверен препис какве јавне исправе није *јавна* исправа, пошто му недостаје форма прописана за јавне исправе. Он би изузетно могао бити само *приватна* исправа. Међутим препис *приватне* исправе оверен у прописаној форми од надлежног чиновника *јавна* је исправа³⁾.

и) Писмено може бити или *састављено* или *издато* или *оверено* (тобож) од државног надлежства, чиновника итд. Оверенање се односи на приватне исправе, које тиме постају јавне исправе, само у колико допире оверенање. Тако кад је оверен само потпис издаваоца исправе, онда је јавна исправа само потпис с примедбом оверенања, а ако су оверени и текст и потпис, онда цела исправа постаје јавна. Ко би у *првом* случају фалсификовао само текст, извршио би тиме фалсификовање *приватне*, а ако би фалсификовао уједно и оверенање потписа, извршио би и фалсификовање јавне исправе. Као што се види, јавне и приватне исправе могу се налазити на истом писмену⁴⁾.

ј) Без значаја је, да ли у погледу своје садржине исправа одговара законским прописима о томе. Тако јавна је исправа званично оверен *нетачан* препис какве исправе⁵⁾.

к) Да би извесна исправа била јавна, потребно је и то, да она служи за доказ *према сваком трећем*, другим речима у јавном саобраћају⁶⁾. Тако нису јавне исправе писмена саопштења између две власти или између претпостављеног и потчињеног (н. пр. пријава каквог злочина од стране жандарма његовом претпостављеном).

л) Под „друштвом“ се има овде разумети само друштво *јавно-правног* ка-

рактера, јер се овде претпоставља, да издавалац одн. оверилац исправе има „јавну достоверност“. Исправе издате н. пр. од каквог приватног акционарског друштва не спадају дакле овде, већ под § 147. Изузетак је учињен законом о повластицама новчаним заводима од 24. септембра 1871. год. за исправе издате од „Београдског Кредитног Завода“, „Смедеревске Кредитне Банке“, „Пожаревачке Банке“ и у основним правилима о пензионном фонду за занатлије и њихове породице од 18. октобра 1898. год.¹⁾.

Под лицима, „која по нашим или страним законима имају јавну достоверност“ имају се разумети за разлику од надлежстава индивидуалне одређена лица. Тако овде би спадале исправе издане од ког француског бележника (notaire) или св. штењички изводи.

љ) О јавним исправама говори се у § 187. грађ. суд. пост.

м) Јавне исправе уживају јачу кривично-правну заштиту, јер имају доказну снагу јачу од приватних исправа (в. § 188 и 189 грађ. суд. пост.).

и) *Званичне књиге и протоколи* или *спискови, који се воде с јавном достоверношћу*, јавне су исправе, те је засебно помињање истих у т. 3. § 148 излишно.

њ) Место набрајања у т. 2. и 3. § 148 требало је рећи „у виду јавне исправе“, и онда би све било обухваћено.

(СВРШИТЕ СЕ)

О ГРАЂАНСТВУ — С ПОГЛЕДОМ НА ПОЗИТИВНЕ ПРОПИСЕ СРПСКИХ ЗАКОНА

(НАСТАВАК)

IV

Задобијање грађанства природњем: Националитет треба да буде резултат природних особина човекових и резултат његових осећања. По томе грађанство не треба да буде никоме наметнуто од стране једне државе, кад он налази да треба да припада другој. То је сагласно и са слободом кретања човековог и са слободом у развијању и избору средина. Пошто грађанство треба да буде опредељено самим човеком, и пошто сваки себе најбоље познаје, то ваља поштовати изразиту вољу појединог човека и дозволити му, да раније поданство замени другим и да се уврети управо тамо, где му је место. А како је пак држава на својој територији суверена и како она није дужна да води ра-

чуна о вољи странаца, то ваља поштовати и њено право, да стране поданике може и не примити за своје. Ако се воља државе са вољом страног поданика поклопе у погледу промене грађанства — дејство је природњеско или натурализација. Природњеско, супротно негдашњим појмовима, данас се свуда признаје, и њиме се ново грађанство стиче а старо губи, пошто једно лице треба да припада само једној држави.

§ 44. грађанског закона предвиђа, да се српско грађанство добија и природњем: „кад би иностранца пуних седам година било у служби државној, било у вођењу заната или земљорадњи или у каквом другом полезном занимању овде проживео и за све то време би поштено и сходно законима земаљским живео не учинивши никаква злочинства“.

Из онога, што смо раније навели, излази, да једно лице, које је странац, а које у Србији живи седам година не мора постати српски поданик, ако то неће, и ако то стално чиме показује, као и то, да држава има право, да странца не прими у своје грађанство и мимо тога што овај стало живи у Србији седам година. — јер се поданство не натура нити изнуђава.

Натурализација може бити: колективна — кад са шефом фамилије мењају грађанство сви чланови њени, делимично колективна — кад са шефом породице мењају поданство његова жена и сви малолетни чланови, и индивидуална — кад је везана само за једно лице. За колективну натурализацију говори породично јединство, а за индивидуалну начело поштовања индивидуалне слободе. Да ли је у нас усвојено индивидуално или колективно природњеско, није законом изрично опредељено; али, с погледом на § 48. грађанског закона, по коме жена страница удајом за Србина постаје Српкиња, и на § 44. грађ. зак., који је на становишту *ius sanguinis* на по томе и за породично јединство у погледу грађанства, може се закључити, да је код нас природњеско свагда делимично — колективно т. ј. да са шефом фамилије морају бити природњени: жена и малолетна деца. У пракси је овако и тумачено. То пак што се у акту, којим се природњеско дозвољава, именују и жена и малолетна деца, чини се једино у томе циљу, да не буде доцније спорних питања око утврђивања поданства тих лица. У осталом зар би имало разлога, остављати на вољу шефу породице, да он, без воље малолетника (јер је ови у правном смислу немају) одлучуј за колективност или за индивидуалност природњеског, кад би законски смисао био у томе правцу: да се признаје само индивидуална натурализација; — да ли је натурализација индивидуална или колективна, то би било наређење јавно-правног карактера, и то наређење не може мењати вољу шефа једне стране фамилије. Под претпоставком, да је код нас индивидуално природњеско, не би могла колективност натурализације за малолетнике да се признаје ни актом о природњеско; међу тим, тим се актом признаје колективност, — а то

¹⁾ Уп. *Olshausen* § 267, 7, *Binding* 2 217, *P. Merkel* 380.

²⁾ Уп. *Binding* 2 217.

³⁾ Уп. *Olshausen* § 267, 7 (сем тога препис обично нема доказну снагу, те није у опште исправа).

⁴⁾ Уп. *Olshausen* § 267, 7, *Binding* 2 217, *P. Merkel* 373, *Frank* § 267 IV.

⁵⁾ Уп. *Olshausen* § 267, 7.

⁶⁾ *Binding* 2 214, *Frank* § 267 IV 1 d, *Olshausen* § 267. Према *Merkel*-у (356) треба водити рачуна о томе, да ли је исправа издана на основу које јавно-службене обвезе или само унутарње — службене обвезе.

¹⁾ Да се „Београдском Кредитном Заводу Смедеревској Кредитној Банци и Пожаревачкој Банци изузетно од постојећих законских опредељења даду ове повластице: 1. Лажно прављење као и подражавање ма кога рода исправа које поменути заводи издавали буду, казниће се оним казнама, које су опредељене за лажно прављење или подражавање *јавних* исправа“. — Чл. 84. прав. о п. ф.: „На основи закона о повластицама новчаним заводима... пензионном фонду за занатлије и њихове породице, дају се ове повластице: 1. Лажно прављење као и подражавање ма кога рода исправа, које поменути заводи издавао буду, казниће се оним казнама, које су опредељене за лажно прављење или подражавање *јавних* исправа“.

значи, да је код нас иста усвојена. Пошто је усвојена колективност, не може шеф породице ни у ком случају добити српско поданство без жене и њеног пристанка, и без свих малолетних чланова породице: то је с погледом на јавно-правну природу. — Због личне слободе, пунолетна деца могу да траже прирођење оделито од оца или уз оца. — Способност пак онога, који хоће да мења поданство треба ценити по законима његове државе, јер су ти закони последица прилика живота у тој држави; али како и промењене локалне прилике уз време утичу на природу човеку, то овде треба дати једно умерење: сем ако је рођен и одгајан у држави где се прирађа.

За прирођење странаца постоји уредба прописана 2. маја 1844. године. Према тачки 2. те уредбе, иста важи за оне „који са израженом жељом и намером из страног поданства излазе и у сажителство српско прелазе“. По тој уредби: дотично лице поднеће молбу доказујући своја својства, владање, имаовно стање, занимање, и по томе ће добити уверење, да ће бити примљено у српско грађанство, када отпуст из страног држављанства поднесе; тај отпуст мора поднети у року од године дана од добивеног уверења; кад се отпуст поднесе издаје му се решење, да се прима у српско поданство, пошто формалну заклетву на српско грађанство положи, по чему му се издаје сведочанство на српско поданство; одлуке доноси Министар Унутрашњих Дела.

За тим је дошла уредба од 14. августа 1851. године, којом се објашњава, да уредба од 2. маја 1844. године важи само за оне странце, који су седам година провели у Србији, па после зажеље из свог страног поданства иступити.

Најзад је дошла уредба од 20. јануара 1860. године, по којој: странац, који са уредном исправом или без ове дође у Србију, биће примљен под заштиту српску, ако се обрати власти за исту; странци, који седам година под заштитом српском часно, поштено а без прекидања проведу, могу и без отпуста из пређашње своје поданичке свезе на српско поданство положити заклетву, која им се из основаних узрока и отказати може.

Ове три уредбе, које имају снагу закона, треба довести у везу међу собом и у везу са наређењем из § 44. грађанског закона.

Постоји мишљење, да се у смислу § 44. грађанског закона тражи, пошто се туђе грађанство никоме не натура, да је дотично лице дало пристанак на задобијање новог држављанства било изрично било прећутним начином т. ј. на основу каквог акта из кога се може закључити о пристанку, — али да је тај прећутни начин укинут уредбом од 2. маја 1844. године. Ми смо међу тим мишљења, да пристанак може бити и прећутан, кад год неко живи у Србији седам година под условима из § 44. грађанског закона и оним из уредбе од 20. јануара 1860. године, јер уредба, која тражи изричну жељу за ступање у поданство (по молби),

од 2. маја 1844. године, говори само о оним странцима, који истина живе седам година у Србији, али који намеру за постајањем српским подаником нису за то време изражавали нити уживали српску заштиту у потпунијем смислу речи, већ одржавали поданичку везу са својом страном државом, од које мора да траже и отпуст из грађанства. Наше мишљење брани и 2. тачка уредбе од 2. маја 1844. године.

Прирођење бива под условима: седам пуних година провести у Србији онако како је наређено у § 44. грађанског закона и уредби од 20. јануара 1860. године под заштитом српских закона, — или седам година провести у Србији под заштитом стране државе, са којом се веза одржава, и по томе добити уредан отпуст из грађанства те стране државе.

Поменули смо, да националитет стоји у вези са природним особинама и осећајима човековим. Као што се природа човека па и осећање његово не мења на пречац, тако исто и грађанство једнога човека не може путем прирођења да се промени на пречац. Потребно је, да дуже или краће време човек стоји у вези са земљом, која ће му бити нова домовина, и да се у тој земљи уживи. С тога се за прирођење тражи услов: бављење седам година на територији српске државе — управо стварни и временски додир са новом домовином. Поред воље дотичног лица и пристанка државе, тражи се и озбиљност за натурализацију; тражи се, да је лице домицилирано у земљи где се прирађа. Али и мимо тога наш грађански закон у § 44. и уредба од 20. јануара 1860. године предвиђају, да ће се, у изузетним приликама и са каквих нарочитих обзира, моћи и без опредељеног времена пребивања добијати српско грађанство путем нарочите дозволе Владара по сагласности са Државним Саветом (тачка 9. члана 5. закона о уређењу Државног Савета). Ово није редовно прирођење, већ изузетно, и за њега није везан никакав рок за бављење у Србији; тражи се једино да постоји домицил у Србији, јер прирођење мора бити озбиљно. За изузетно прирођење није никојим законским прописом предвиђено, да ће заинтересовано лице прибављати уверење, да ће у српско поданство бити примљено када поднесе отпуст из досадањег грађанства, и да мора принети свој отпуст, — што значи, да се изузетно прирођење може вршити и без отпуста, као што надлежне власти, у циљу избегнућа дуплога грађанства, могу пријем у држављанство условљавати у конкретним случајевима отпустом (што често у примени бива). Изузетно ступање у српско поданство решава Државни Савет, а то Владалац указом одобрава.

Мењање поданства не сме се дозвољавати у циљу преварног и, пр. у циљу ослобођења војне обавезе, у циљу избегавања кривичне одговорности (екстрадиције), у циљу развода брака и ступања у нови брак итп. Кад се покаже, да неко хоће да мења поданство у задњој намери, дужност је државе, од које се тражи прирођење, да таквог странца не прими

у грађанство, а право је државе, из које је дотични грађанин, да извршено прирођење не призна. Одстрањење постојања задње намере огледа се у сталном и дужевременом настајењу на територији државе, где се жели природити; нема ли таквог настајења, природно, јавља се сумња о неискрености и о тежњи за изигравања закона друге земље. Искреност се доказује урегистровањем намера и публицитетом; код нас се она констатује тражењем, да се ступи под заштиту српских закона сходно уредби од 20. јануара 1860. године. Према томе наше изузетно ступање у поданство, пошто се не тражи никакво време бављења у земљи, може да трпи прекора, јер омогућава извршење преварних намера па по томе и стицање више поданства у истој особи. Ово изузетно ступање у српско грађанство попуњава корисно празнину у нашем грађанском закону, у погледу олакшавања повраћаја у поданство деце бивших наших поданика и бивших наших поданика у опште; у неким страним законима има предвиђене нарочите олакшице о ступању у поданство за оне, чији су родитељи били поданици дотичне државе па експатријацијом поданство изгубили, као и за оне који су некада били њени поданици; сличних одр даба у нашим законима нема.

Прирођени Србин изједначава се у погледу права са Србином, који је грађанин српски по рођењу, под следећим ограничењима у погледу министровања, права бити народни посланик и права на државну службу: по члану 132. Устава Министар може бити и прирођени Србин, ако је пет година настањен у Србији; по члану 95. Устава за народног посланика може бити изабран и прирођени Србин, настањен пет година у Србији; по члану 182. Устава прирођени српски грађани имају права на службу државну, само ако су пет година настањени у Србији, а прирођеници, који још нису настањени пет година у Србији, могу бити примљени у државну службу само под уговором и то у извесним случајима које закон изрично предвиђа. Наређења, и ако уставна, која чешће нису била примењивања. — Изједначавање са Србином, који је поданик српски по рођењу, треба разумети тако, да прирођење ипак нема ретроактивно дејство, јер оно важи само за будућност.

Натурализација таква признаје се у међународним односима, пошто је она у вези са слободом човековом, — сем кад се види, да се њоме ишло на превару и, пр. кад се неко наскоро после натурализације у другој држави понова стално настани у држави, која му је раније била домовина, или кад после промењеног поданства промени поданство браком итп. Ипак о нашем изузетном ступању у српско грађанство као да не воде друге државе много рачуна на случај, кад нису дале отпуст својим поданицима ради ступања у српско грађанство.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

„Г. Бел-Роз изиђе, али се готово одмах врати. — Заврана је дигнута; сад, рече нам, слободно нам је изаћи или остати.. али ви нисте још видели госпоњу Бел-Роз, хоћу да вас упознам с њом, то је жена! и коса јој је паметна.

„Г. Бел-Роз нас доведе својој кући; стан му не беше баш особит: две собе у позадини једне куће доста скромног изгледа, близу Марионовог Лука. Госпоња Бел-Роз беше у ложници¹⁾, у дну друге собе, заваљене главе на гомили јастука. Близу њеног кревета бежу две штаке а недалеке одатле ноћни сто и на њему пљувачница, једна табакера од шкољке, један бокал и једна боца ракије. Госпоња Бел-Роз могла је имати четрдесет пет до педесет година; беше аљкаво обучена, на коси је имала машну а обукла неку реклу са чипкама. Лице јој изгледаше добро. У тренутку кад се ми појависмо она се јако закашља. — Станите док она сврши, рече нам Бел-Роз. Најзад кашаљ преста. Можеш ли говорити дико моја? пита је Бел-Роз. — Да, маче моје, одговори она. — Е, добро! учини ми љубав те кажи овој господи како се зарађује у колонијама. — Грдно, г. Бел-Розе, грдно! па какве се прилике налазе тамо за брак! Какве прилике! Особите, г. Бел-Розе, особит Најсиротнија наследница има милионе грошева. — Какав се живот тамо проводи? — Тих и миран живот, г. Бел-Розе.

„Чусте ли? рече муж; ја јој нисам рекао да тако говори.

„Комендија беше свршена. Г. Бел-Роз нам ради окрепљења понуди по чашу рума, и исписмо их са његовом женом у њено здравље, а она пи нама за срећна пута. — Јер ја, додаде она, мислим да су ова господа од *наших*. Драги пријатељу, рече она Фанфану, ви имате лице баш какво се у тим земљама тражи, висока плећа, широке груди, ноге као моговане, нос као у Бурбона, затим окрећући се мени: и ви такође. Ви сте праве ђиде! — Да, ђиде, који неће ни пешице, прихвати Бел-Роз; господин је то јутрос доказао. — А, господин је доказао? ја му честитам; приђите, драги мој, да вас пољубим, ја волим младе људе, то је моја страст. Ти ниси, љубоморан Бел-Розе? је л'? — Љубоморан! због чега? Господин је се држао као Бајар²⁾, о томе ћу ја већ извести команду, пуковник ће знати то; због тога се одмах авансује, каплар најмање, ако не буде и официр... Кад будете имали сполете ви ћете се, разуме се, погордити!

„Фанфан се не осећаше баш весело, а ја знајући да нећу од њега бити мање храбар рекох у себи: Ако он напредује нећу ни ја изостати. Били смо обојица доста задовољни. — Треба да вам скре-

нем пажњу на једну ствар, рече наш рекрутач: зато што ћете бити нарочито препоручени немогућно је да не имаднете завидљиваца, свуда има неваљалих људи, и у војсци као и на другом месту... али, памтите, ако вам што треба ја сам ту да вас помогнем... кога ја узмем под заштиту... него, доста о томе... пиштите али — како? рече Фанфан. Зар ви нећете поћи с нама? — Не, одговори Бел-Роз, на моју велику жалост; потребан сам министру још, али ћу вас стићи у Бресту. Сутра у осам сати ја вас чекам овде, никако доцније; данас не могу више остати с вама, треба служба да се врши; дакле, сутра.

„Опростисмо се са госпоњом Бел-Роз, која и мене загрли. Сутра дан ми дотрчасмо у седам и по сати, разбудисмо нас Грифонове стенице. — Живели људи који су тачни! узвикну Бел-Роз кад нас виде; ја сам такав исти. Затим направив се важан рече: данас сте још слободни можете ићи да кажете збогом пријатељима познаницима ако их имате. Ево вам путне исправе, по њој ћете имати три суа на миљу, стан, огрев и осветљење. Можете ићи куд вам је воља али ако вас сутра у вече нађу у Паризу, жандармска коњица ће вас одвести на ваше опредељење.

„Ова претња одузе и ноге и руке Фанфану, а и мени такође. Али, вино је било наточено, ваљало га је пити: ми узесмо наш део. Пошли смо којом од Париза ка Бресту и, поред иликова које смо имали на табанима, прелазили смо десет миља на дан. Најзад стигосмо, хиљаду пута кунући Бел-Роза. Месец дана доцније ми се укрчасмо, а десет година после једва сам постао каплар, а Фанфан поста плажеан. Он је умро у експедицији са Леклерком¹⁾, умро је у Сен-Домингу од *rian-a*²⁾; он је заиста био храбар човек. Што се тиче мене ја сам још јак, стомак здрав и да није ових неуредности био бих сигуран да ћу надживети све. Ја сам доиста имао непријатности у животу, пребациван сам из колоније у колонију, носио сам свуда свој крст, али нисам стекао богатство; све једно, деца радости не пропадају, јер и кад се нема више има се још“.

Тако говораше поднаредник Дифаји ударајући се по џеповима свога изношенога одела и дижући свој преник да нам покаже кожни појас који бркташе од пуноће. „Има овде још за омастити брке, а Индиска Компанија ми дугује још један остатак. — Тек, вама је добро чича Дифаји, рече Комесар. — Врло добро, одговори поднаредник. — Да, врло добро, помислим и обећавах себи да се користим овим што сам случајно сазнао.

Осамнаеста глава.

Једнако „рекрутујући“ чича Дифаји је био готово уза сваку реч; био је мишљења да речи боље теку кад су поквашене; он их је додуше могао квасити и водом, али је се бојао воде од кад је, вели, пао у море, а то му се десило 1789. године. И тако, пијући и причајући напи-

се неопажено. Најзад дође тренутак кад се није могао изражавати: уједе га, како се каже, пчела за језик. Тада комесар и наредник намислише да се уклоне.

Остасмо ја и Дифаји сами; он заспа, клону на сто, и стаде хркати, а ја се пустим у размишљања. Три сата прођоше, а он се не беше испавоао. Кад се разбуди веома се изненади видећи некога крај себе; испрва ме је примећивао као кроз маглу која му није дозвољавала да разликује моје црте; полако па се магла растури и он ме познаде; то је све што је могао. Устаде посрћући; донесе сам једно лонче црне кафе, сипа у кафу солир соли, и ову течност испи на мале гутљаје; пошто је опасео сабљетину он ми се обисну о руку вукући ме вратима: био је као вињага која се припија уз брест. „Ти ћеш ме реморкирати (водити), рече он, а ја ћу те управљати. Видиш ли ветроказ? шта каже он са својим рукама у ваздуху? Он каже да Дифаји има изнутра ветар бољи од свих других, Дифаји, сто му богова! лађа од триста тона најмање. Не буну се Дифаји, не губи правац“. У исто време не пуштајући ме испод руке он скиде свој дворогни шенир, натаче га на прст и стаде га окретати. „Ево моје бусоле! гледајте! Пог до кокарде показује ми правац..... предгорје ми је улица Прешер; напред, марш!“ командова Дифаји и ми заједно пођосмо у доњу варош, пошто он кицошки намести шенир.

Дифаји ми је био обећао један савет, али не беше у стању да ми га да; желео сам баш због тога да се истрезни, а за несрећу свеж ваздух и кретање произведоше на њему сасвим супротно дејство. Кад смо дошли у главну улицу морали смо свраћати у оне силне кафанице које су биле пуне војника; у свима смо се бавили више мање дуго и ако сам се ја старао да та бављења што је могућно више скратим; свака кафаница била је, по казивању Дифаји-а, по један неизбежан одмор, али свако одмарање увећавало му је бреме које је једва носио. — Пијан сам као један нитков, јер се само ниткови напијају, па опет ја нисам нитков, је ли тако пријатељу? говораше ми он испрекидано.

Двадесет пута сам помишљао да га напустим, али се помислим да би ми трезан могао бити заштитник; сећао сам се његове пуне кесе и опажао сам да он има и других извора сем поднаредничке плате. Дошав према цркви, на тргу Алтон натера га ђаво да очисти ципеле. — Само фино, добићеш динар, рече он мећући ногу на клупицу. — Довољно, господин-официру, прихвати чистач. У том тренутку Дифаји изгуби равнотежу, помислих пашће и приближим се да га придржим. — „Е, земљаче, не бој се, лађа мора да се љуља, али ја имам мрнарску ногу“. Међутим четка у руци чистачевој даваше његовој обући нов сјај и кад би чишћење готово Дифаји рече: „е баш добро,“ и у исто време пружи чистачу марјаш као награду — Да не мислите тим да ме обогатите, поднаредничке? — Чини ми се он одговара... пази да ти не дам ципелу... Дифаји направи покрет, али

1) Преграда у соби где стоје кревети. Пр.
2) Славни француски ратник. Пр.

1) Француски генерал. Пр.
2) Кожна болест. Пр.

www.un... шешир му паде на земљу, ветар га подухвати и откопча га калдрмом; чистач потрча за њим и донесе га. — Не вреди ни две паре, викну Дифаји, али свеједно, ти си добар младич; затим гурну руку у џеп и извуче пуну шаку гвинеја: „држи, да пијеш у моје здравље.“ — Хвала господине пуковниче, рече тада чистач који је према издашности и титуле одређивао.

— Сад треба, рече Дифаји, који се мало по мало трезњаше, да те одведем на добро место. Решно сам се био да га пратим свуд где буде ишао; био сам сведок његове дарожљивости, видео сам како троши, а нисам знао да су пијани људи најзахвалнији на свету према онима који се с њима удруже. Дакле, следовао сам његовој жељи и стигосмо у улицу Прешер. Пред вратима неке нове, доста лепе куће бејаше стражара и неколико војника. — Ту смо, рече Дифаји. — Шта, ви ме водите у ђенерал-штаб? — У ђенерал-штаб! ти се исмеваш; ја сам ти казао ту је лепа плавуша Магдалена, или још боље рећи, жена четири хиљаде људи, како је овде зову. — Немогућно, ви се варате. — Варам се! није ли то стража? и Дифаји се приближи и упита може ли се ући. — Натраг! рече му оштро један поднаредник; ви знате добро да није ваш дан. Дифаји не одступаше. — Вратите се, кажем вам, понови поднаредник, иначе ћу вас одвести... На ову претњу ја задрхтах.

Јогунство Дифајево могаше ме упропастити, а међутим било је незгодно да му кажем мој страх, то се није могло ни због места, и ограничим се само на неке примедбе, које он не схвати, јер не разазнаваше ништа — ... ти забрану. Сунце греје за цео свет: слобода, једнакост или смрт! викну он трудећи се да се отме од мене. Једнакост кажем ти! и он ме гледаше неким укоченим глупим изгледом човека, кога је злоупотреба алкохола начинила животињом.

Очајавао сам да нећу успети, кад на узвик „к оружју!“ за којим је следовало: „тобцијо, бежи ево, команданта, ево Б. - вињака“, Дифаји се отрезни наједанпут. Туш који би пао са педесет стопа на главу каквог занесењака не би имао тако брзо дејство и не би га тако лако осветио. Име Бевињак направи нарочити утисак на војнике пред кућом у којој је становала лепа плавојка. Они се погледаху међу собом не усуђујући се, тако рећи, ни да дишу, толико су били поплашени. Командант који је био човек сув, већ у опадању, стаде их бројати машући својим штапом. Никад нисам видео мргодније лице; на њему сувом и дугачком са великим ушима, беше нешто што је показивало да је г. Бевињак био стално у отвореном непријатељству са непослушношћу. Код њега грђење беше постало обично; његове очи бежу увек крваве, а покрет вилица показиваше да хоће да говори. „Само мир! ви знате ред: једино официри и то по реду! Затим приметив нас окрете се к нама с дигнутим штапом: „шта тражи тај поднаредник ту?“ Ја помислих истући ће нас. „Али, ништа! настави; видим да си пијан, обрати

се Дифаји-у; пијанима се прашта, иди да спаваш, да те не видим више!“ — Разумем, рече Дифаји заплићући, и ми се вратисмо.

Није потребно да изрично кажем какво је занимање имала „лепа плавојка“, довољно сам показао. Мадлена Пикарђанка била је крупна девојка, имала је отприлике око 23 године, уочљива, колико због своје једрине, толико због лепоте у облику; она је се поносила тиме што није ничија већ припада свој војсци, као и сва војска њој: од редова до маршала; сваки ко носише униформу, био је код ње подједнако примљен, а осећала је велику мржњу према онима које је она називала *грађани*; нема ни једног варошанина да је уживао у њеним дражима; она чак немаше великих односа ни са морнарима, које је називала „кратрањиви цакови“ и које је глобила за уживање, јер се не могаше навикнути да их сматра као праве војнике; обично је говорила да морнаре има за издржавање, а војнике за љубазнике.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине дучинске, актом својим Бр. 174, пита:

„Један овдашњи грађанин дугује, по извршној пресуди ово-судској, извесном лицу 200 динара главног дуга са 12% год. инт. од 15. августа 1903. год. до наплате, као и остале трошкове.

Када је суд приступио извршењу своје пресуде, он код дужника није могао ништа у попис узети од покретности, а да не повреди пропис § 471. грађ. суд. пост.

Тако исто из непокретног имања, које данас ужива, удео је само прописану наглавицу, те код себе у пореском плаћању и на уживању оставио.

Дакле, сада остаје да суд не може пресуду извршити, и треба да да повериоцу решење о немаштини дужника што пре.

Но поверилац је код овог суда изјавио: да је тај дужник утајио једну своју земљу са преносом пореског плаћања, и са неком признаницом, на неко друго лице, у величини 2,69 хек. те да би тиме избегао платити своје дугове. О овоме се и суд уверио, и шаље под ./. прелист те признанице, — а иста земља у истини је у величини 2,69 хект. III реда зиратна, и записата у баштинској књизи општине дучинске на бр. 12. парцела бр. 2. на име дужника.

Моли се учтиво уредништво да по могућству у првом наредном броју Полицијског Гласника да своје објашњење о томе:

1., да ли је и данас дужник сопственик напред речене земље, кад је није отуђио по прописима грађанског закона;
2., да ли овај суд сме издати уверење о немаштини повериоцу, кад се зна и за ову земљу да није по закону оту-

ђена, или сме ли суд да ову земљу узме у попис за наплату предњег дуговања, кад се рачуна сопственост дужникова, јер је није по прописима грађанског закона отуђио, јер суд је мишљења да пренос пореског плаћања није по закону отуђење, а оваква признаница по грађанском закону нема важности“.

— На ово питање одговарамо:

Из признанице, коју је суд послао у прелисту, а која је потврђена од стране неспорног судије, види се, да је дужник продао своју њиву, о којој је реч, још 1903. године, и дозволио купцу да је може и иптабулисати за сигурност примљене суме у 500 динара, докле му се тапија не изда.

Како је дужник у доба продаје имао довољно земље, која му је потребна као земљоделцу према § 471. гр. суд. пост. па то и данас има, те се с те стране не може спорити продаја, онда је акт продаје и куповине између дужника и купца правно свршен, без обзира на то, што купац још није добио тапију.

Према овоме, суд не може узимати у попис ову њиву, јер би пописао туђе имање.

Ако поверилац налази, да је ово отуђење извршено само у томе циљу, да дужник избегне плаћање својих дугова, он има судским путем да поништи то отуђење и стекне право, да се из ове њиве наплати.

Суд неће одговарати ако решењем известити повериоца, да му дуг не може наплатити из тих узрока, што сматра да помнута њива није више својина дужникова, а остало имање заштићено је § 471. гр. суд. поступка.

II

Суд општине суковске, актом својим Бр. 495, пита:

„У прошлој години извршено је неколико паљевина и омањих крађа у региону ове општине, и свима оштећеним лицима, по закону о накнади штете злонамерном паљевином, дужна је ова општина накнадити учињену им штету.

Тога ради, одбор ово-општински у седници својој од 20. пр. месеца, поравнао је се са свима оштећеним лицима да им накнади учињену штету за упаљене и украдене ствари, а у исто време особеном одлуком у смислу § 4. а става V полиц. уредбе ставио је са по месец дана полиц. надзора пет лица из ове општине, на која се сумња у општини да чине паљевине и крађе.

Ну на жалбу тројице од ових кажњених лица, начелник среза нишавског примедбама својим Бр. 1459, у смислу §§ 15. и 16. полиц. уредбе, поништио је предњу одлуку одбора ове општине наводећи разлоге: „да се из акта и одлуке не види да су именована лица икад ма зашта а нарочито у закону означена дела одговарала, не види се да су од стране које власти узимата на одговор и кажњавана, те да би се у духу § 4. полиц. уредбе прибавила основана сумња да они чине изложене кривице. Гола сумња изложена у одлуци не може дати одбору права за овакву одлуку“.

Моли се уредништво да по овоме да своје мишљење: да ли су примедбе полицијске власти правилне и на закону основане или не, пошто у § 4. а става V полицијске уредбе поред осталог стоји и то: „а тако исто и онога, на кога би се у селу или општини основано сумњало да чини крађе или паљевине, које се у општини догађају и т. д.“; а нигди у овом члану не стоји да је осумњичени за оваква дела кад одговарао или кажњаван био“.

— На ово питање одговарамо:

Истина, у самом § 4 а Полицијске Уредбе није тачно одређено, да ли против оних, који се стављају под полицијски надзор, треба да стоје и какви непосредни докази, да су они крадљивци или иначе извршиоци кривичних дела, или је довољно да је то само уверење оних — суда и одбора, — који о надзору одлучују.

Одговор, дакле, на постављено питање, има да се изведе само из речи: „основано сумњало, да чини крађе или паљевине“.

Ако би сада узели, да се за основану сумњу траже и какви докази, онда би се догађало, да се под надзор не могу ставити ни они, за које је опште уверење села и општине, да чине крађе и паљевине, јер они то тако вешто изводе, да се никакви докази не могу прибавити.

На тај начин би био промашен циљ § 4 а. поменутих уредбе, и не би се стало на пут крађама и паљевинама.

Према томе мора се узети, да се под „основаном сумњом“ има сматрати непосредно уверење суда и одбора, које је стечено било сопственим опажањима судија и одборника, било исказима: непосредних суседа осумњичених, и у опште њихових мештана.

Овакав се закључак мора извести и по томе, што је опште позната ствар, да се у местим малих насеља готово увек зна, који су људи честити а који не.

До тога уверења долази се и по начину живота појединаца, по трошковима што их чине с обзиром на њихове материјалне прилике, по дружењу са овим или оним људима, и по многим другим њиховим поступцима.

Из ових разлога кад и суд и одбор, као представници општине и непосредни познаваоци местних прилика нађу, да неко од њихових грађана није исправан, треба да буде довољно, да се према таквим грађанима употреби надзор, као једна од превентивних мера за заштиту имовне безбедности.

Али кад је средња власт већ поништила решење и тражи доказе, онда суд и одбор, усвајајући ове примедбе као обавезне, треба да донесе нову одлуку о надзору, коју ће образложити тиме, што н. пр. ти грађани скитају ноћу по селу и пољу, што су нерадници а живе угодније него што би према својим средствима могли, што су их они, којима је штета учињена, обележавали као учиниоце, ма да за то нема директних доказа итд.

Све, наравно, ово одбор и суд треба да учине ако стоје ови основи, и ако је њихово истинско уверење да су поменути лица неисправна, јер би иначе они били

несавесне судије, ако би на надзор осуђивали људе из ма којих других побуда.

III

Суд општине варошице Варварина, актом својим Бр. 322, пита:

„Један грађанин из ове општине, обратио се овом општинском суду с молбом, да му суд изда уверење, како је записан у азбучном гласачком списку ове општине, те како би могао, као председник бирачког одбора, да употреби своје бирачко право у оној општини, где је за председника бирачког одбора одређен. Други, опет грађанин, такође из ове општине, поднео је молбу суседној општини и тражио да му суд изда уверење, како је у дотичној општини записан у списку т. ј. у азбучном гласачком списку, те према овом уверењу да тражи да се као чиновник уврсти у азбучни гласачки списак ове општине, како би употребио своје право на дан 1 априла т. г. за избор народних посланика, пошто је сада овде чиновник.“

И један и други тражили су да им општ. судови издаду уверење без таксе а на основу чл. 27. г. зак. о општинама. Суд је овај издао првом лицу уверење бесплатно, а другом суседна општина није хтела да изда, већ је тражила да плати таксу.

Па зато се моли уредништво да објасни: чија је радња правилнија — ове општине, која је у овом случају издала уверење бесплатно, или оне друге општине, која је таксу за ово уверење тражила и није хтела издати бесплатно и на основу чл. 27. г. закона о општинама.

Пошто је кратко време до избора, то се моли уредништво, као што је овде напоменуто, да у наредном броју ову ствар објасни, како би се суд знао у будуће управљати“.

— На ово питање одговарамо:

Азбучни гласачки спискови, састављени по закону о општинама, важе и за изборе посланика.

По чл. 2 г. закона о општинама, не наплаћује се никаква такса за тражење исправака ових спискова, као год и за вађење свију докумената, који ове исправке условљавају.

То се правило утврђује и тачком 16. чл. 6. закона о таксама.

Како су и уверења, о којима је реч, тражена у циљу исправке азбучних спискова и употребе права гласа, то и она не подлеже такси.

Према томе поступак тога суда, што није наплатио таксу, одговара закону.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Општинске буџете који немају никаквог приреза, или у којима прирез не прелази 50% од суме непосредне порезе, коју дотична општина плаћа, прегледа и коначно одобрава Окружни Одбор.

Суд општине д..... саставио је, а одбор општински решио и одобрио општински буџет за 1914. год. тако, да прирез

општински буде 44% по суми непосредног пореза разрезаног у тој општини за ту годину.

Окружни Одбор, разматрајући и одобравајући овај буџет, повећао је неке партије, а неке опет умањило, тако, да је стопу приреза свео на 40%.

Противу оваквог рада Окружног Одбора суд општински жално се окружном начелству, али начелство није улазило у расправу овог предмета, налазећи да је рад Окр. Одбора правилан.

По изјављеној жалби општинског суда противу Одлуке Окружног Одбора, Државни Савет нашао је, да није надлежан за разматрање и решавање овог предмета, јер је одлука Окружног Одбора у овом случају према пропису тач. 17. чл. 108. закона о уређењу округа и срезова коначна.

С тога је на основу чл. 25. свога пословника решио, да се жалба одбаци као ненадлежној власти поднесена.

Одлука од 17. фебруара 1912. године № 1161.

Сечом и продајом дрвета из општинске шуме не могу се исплаћивати општински дугови.

Збор сељана села Б..... на дан 24 августа 1911. године донео је одлуку, да се из сеоске шуме одсеку и јавном лититацијом продаду 800 комада разних дрвета и новац, отуда добивен, употреби на отплату дужне порезе.

Шумарско Одељење Министарства Народне Привреде актом од 18. јануара 1912. год. ШН 539, известило је Државни Савет, да нема шта да примети противу овог отуђења извесног броја дубеће горе за означени циљ.

Државни Савет нашао је, да се ова одлука не може одобрити с тога, што се сечом општинске шуме дугови општински не могу да исплаћују, а у толико пре, што би тим путем ова општинска имања у брзо нестала.

Стога је, на основу чл. 33. закона о општинама, решио, да се одлука збора не одобри.

Одлука од 17. фебруара 1912. године № 1174.

Један случај неодобрења зборске одлуке о отуђењу непокретног имања.

Збор сељана села Т..... (општина б...) на дан 30. јуна 1911. године донео је одлуку: да село не полаже никакво право својине на два забрана, које је начелник среза п..... продао као приватну својину Јовче С., из Т.....

Министар Народне Привреде актом од 5. јануара 1912. године ШБр. 218, известило је Државни Савет, да он на основу чл. 16. зак. о шумама изјављује, да у име Српске Државе, а према накнадно прибављеним подацима, не полаже право својине на ове забране, те с те стране не стоје на путу никакве законске сметње за одобрење одлуке збора сељана села Т..... Али како сви прибављени подаци утврђују, да су ова два забрана сеоска својина, а не дужника Јовче, на чије име нису уведени ни у

понавну књигу, већ се налазе у средини шуме, уведени на име села, и како је дужник плаћао порез на њих не у своје име, већ за рачун села, то налази, да нема оправданих разлога за одобрење зборске одлуке.

Државни Савет нашао је, да се ова одлука не може одобрити с тога, што се из извештаја Шумарског одељења Министарства Народне Привреде од 5. јанура 1912. год. ШМ № 218. види, да су горепоменути забрани својина села Т....., а не дужника Јовче, на чије име нису уведени ни у пописну књигу, већ се налазе у средини шуме уведени на име села, а Јовча на њих плаћао порез не за свој рачун, већ за рачун истог села.

С тога је на основу чл. 33. закона о општинама решио, да се одлука не одобри.

Одлука од 17. фебруара 1912. године № 1175.

У општинама, које имају једно гласачко место, у свима зборским радњама (осем избора општ. часника и случаја из Ш. става чл. 37. зак. о општинама), општинском збору председава председник општинског суда, који отвара, руководи и закључује општински збор, а чланови су гласачког одбора четири правна гласача из дотичне општине, које бира општински одбор за сваки збор, бирајући им у исто време и два заменика (чл. 86. тач. 17. зак. о општинама)

Збор општине к....., којим је руководио само председник општинског суда, а не гласачки одбор, донео је 1. јанура 1912. године одлуку: да општина изврши размену једног свог плаца за плац Ђорђа Ј. и сина му А., из к.....

Државни Савет нашао је, да се ова не може одобрити с тога, што зборском радњом није руководио гласачки одбор, састављен према пропису чл. 38. у вези са тач. 17. чл. 86. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 33. зак. о општ., решио, да се одлука не одобри.

Одлука од 17. фебруара 1912. године № 1178.

Кад је истрагом утврђено, да је извесно лице бесправном сечом из сеоске шуме дошло до грађе, онда збор сеоски не може решавати о отуђењу те грађе пре него се иследи и пресуди само дело горосече.

Збор сељана села Б..... (општина л...) на дан 25. септембра 1911. године донео је одлуку, да Маринку З., онд., уступа у својину сву грађу, која је пронађена код његове куће, а коју је, како је истрагом утврђено, посекао из сеоске шуме, те да од исте може подићи себи кућу.

Шумарско одељење Министарства Народне Привреде актом од 29. октобра 1911. год. ШБр. 22550, известило је Државни Савет, да одлуку збора не би требало одобрити са тог разлога, што збор села Б..... није ни могао решавати о овој грађи до одлуке надлежне власти, којом би село Б..... било оглашено за њеног сопственика, јер кад је и самим признањем притежаоца грађе, Маринка, утврђено: да је до исте дошао неправилним путем,

бесправном сечом, која чини за њ кривицу из чл. 111. закона о шумама и кад се, према чл. 127. истог закона, кривице у сеоским и у државним шумама извиђају и суде по званичној дужности, — онда се питање о овој грађи има расправити, у смислу §§ 35. и 319. крив. закона, одлуком надлежне власти која се буде донела по оптужењу Маринковом због бесправне сече ове грађе.

Државни Савет нашао је да се ова одлука не може одобрити с тога, што се из извештаја Минист. Народне Привреде од 29. октобра 1911. год. ШМ № 22550 види, да је истрагом утврђено, да је овај Маринко до односне грађе дошао недопуштеним путем. Како се пак према закону о шумама кривице овакве врсте извиђају и суде по званичној дужности, то збор сеоски питање о отуђењу ове грађе није могао решавати све донде, док надлежна власт не буде донела одлуку о извршеној горосечи.

С тога је на основу чл. 33. закона о општинама решио, да се одлука не одобри.

Одлука од 17. фебруара 1912. године № 1176.

Отуђење сеоске односно општинске шуме може се извршити само онда, ако село односно општина може подмирити потребе својих грађана са друге стране.

Збор сељана села Г..... на дан 8. августа 1910. год. донео је одлуку, да се сеоска земља под ситном шумом у површини 40.82 ha подели подједнако на све пунолетне пореске главе села Г.....

Окружна Шумска Управа у К.... поднела је извештај, да село Г.... по чл. 66. закона о шумама не може подмирити потребе грађана са друге стране сем из ове шуме, а по чл. 65. истог закона нема друге утрине, где би подигло нову шуму, према чему не би требало одобрити поделу сеоске шуме, већ наредити суду, да се на исту убаштини и даље поступи по чл. 63. и 64. закона о шумама.

Актом од 20. децембра 1911. године ШМ № 28347, Министар Народне Привреде известио је Државни Савет; да се и сам слаже са мишљењем Шумске Управе, да ову деобу не би требало одобрити с обзиром на разлоге изнете у Управном извештају, а и на то, што је у последње време отпочело у већој размери ово отуђење и деоба заједничких добара на штету циља, који им је намењен и у садашњости и у будућности.

Државни Савет нашао је, да се ова одлука не може одобрити с тога, што се из извештаја окружне шумске управе од 19. децембра 1911. год. № 1973., који је усвојило Шумарско Одељење Минист. Народне Привреде види, да село Г.... у смислу чл. 66. у вези са чл. 65. закона о шумама не би могло подмирити своје потребе ни са које друге стране, сем из ове шуме, коју сада жели да отуђи а сем тога, што нема никакве друге утрине, где би могло подићи нову шуму.

Стога је на основу чл. 33. закона о општинама решио, да се одлука не одобри.

Одлука од 17. фебруара 1912. године № 1177.

Уверења, у којима општински часници издају оцену по дужности о владању извесног лица, која је за њега неповољна, не могу представљати дело јавне увреде, пошто ту оцену часници дају по личном схватању и познавању ствари, нарочито кад се ничим не утврђује да су неистинита и издата у циљу повреде части тога лица.

Одлука опште седнице Касационог Суда од 20. фебруара 1912. год. Бр. 2535.

Начелник среза бело-паланачког, оптужио је пиротском првостепеном суду К. Н. и остале часнике општине мокрањске за то: што су на дан 10. децембра 1910. као општински часници општине мокрањске, издали уверење о владању З. ж. Ј. Н. учитеља из Мокре са садржином: „да г-ђа З. ж. Ј. Н. из Мокре, није доброг владања, јер има страст да се са људима свађа, пропире, завађа једног с другим“, чиме су створили себи кривицу из § 213. и § 147. крив. зак. и тражио да их суд осуди на казну.

Првостепени пиротски суд, према оваквој тужби, нашао је: да у радњи оптужених стоји дело кажњиво по § 213. крив. зак. и решењем својим од 16. марта 1911. № 4660 ставио их је под суд, но да се из слободе бране.

По жалби окривљених Касациони Суд примедбама свога I одељења поништио је поменуто решење пиротског првостепен. суда, а са разлога:

„Из аката овог оптужења види се, да су окривљени, као часници општине мокрањске, издали инкриминовано уверење на захтев начелника среза бело-паланачког. Како су они према чл. 97. закона о општинама дужни да на захтев власти издају оваква уверења о владању чланова своје општине, то је суд требао да с обзиром на ово оцени, да ли у томе, што су по дужности дали своју оцену о владању приватне тужитељице, која је за њу неповољна, може постојати представљено дело јавне увреде. Ово нарочито с погледом на то, што они као непосредни представници власти ту своју оцену дају по личном схватању и познавању ствари, и што се ни чим не утврђује, да је изнесена констатација у томе уверењу неистинита и противна била баш и самом сазнању и познавању ствари од стране оптужених часника општинских, те према томе да је, и дата у циљу повреде части тужитељичине.“

Пиротски првостепени суд није усвојио ове примедбе, већ је дао следеће противразлоге:

„По чл. 97. тач. 1. зак. о општинама, дужност је општинског суда да у договору са одбором даје сведочанства о сродству, владању и имовном стању својих становника, када то власт захтева, као што је и овде случај. Дајући ово право и дужност суду и одбору, законодавац је се исто тако постао да могући самовољи суда и одбора стане на пут, ако би они хтели да са личног нерасположења или иначе, даду уверење — нарочито о владању извесног лица, — па је у чл. 16. т. 3. под а и б прописао, која се лица сматрају да нису доброг вла-

WWW.UNILIB.RS

дања. Никакве друге рефлексије и закључци општинског суда и одбора нису законом дозвољени, из чега би они могли и смели изводити да дотично лице није доброг владања.

Кад се из акта не види да је тужиља ма кад осуђивана судом за проста из користољубља учињена злочинства, нити да се налази под судским ислеђењем, због ових дела, а са којих разлога једино суд са одбором може у уверењу тврдити да није доброг владања; а међутим из инкриминисаног уверења види се, да су оптужени дали уверење тужиљи да она није доброг владања, јер има страст да се са људима свађа, пре свега, завађа једног са другим, у опште презире сељачки staleж, називајући га речима, које не доликују ни простом човеку, а још мање образованом у који ред она спада, — онда су оптужени овим изразима и тврђењем да није доброг владања, учинили дело из § 213. крив. зак. јер се тиме руши углед тужиљи, а сам статус да није доброг владања, и по општем мњењу и по правима народа као бешчашће, а и по стању лица као увреда части појављује.

Палажење Касационог Суда да су оптужени, као часници и одборници општински дужни да на захтев власти издају уверење о владању чланова своје општине, тачно је, — али према напреднаведеним одредбама чл. 97. у вези чл. 16. тач. 3. под а и б закона о општинама, — није тачно, да су они власни издавати оваква уверења, којима се противзаконно вређа част и углед дотичног лица, за кога се уверење о владању издаје.

Па кад су они, противно закону, издали инкриминисано уверење, — онда настаје питање: о који су се законски пропис огрешили.

По налажењу првостепеног суда они имају одговорати за дело из § 213. крив. зак., и никако ни по којем другом зак. пропису, па ни за дело из § 111. или § 122. у вези § 132. крив. зак., јер по оба ова дела оскудевају карактерни знаци, који би их као таква представљали.

Не стоји навод оделења касационог суда, да су оптужени као непосредни представници власти дали ту своју оцену по свом личном схватању и познавању ствари, јер то закон нигде не дозвољава ного чак и нормира у чл. 16. тач. 3 под а и б. зак о општинама, за кога се сме рећи да је рђавог владања, а најмање се сме узети навод примедба да се ничим не утврђује: да је означена констатација инкриминисаног уверења неистинита, јер би се на тај начин тужилац стављао у положај да он доказује како је констатација инкриминисаног уверења неистинита, у место дужности да они то доказују, ако би томе у опште по закону могло бити места, јер је несумњиво да су оптужени издавањем овога уверења, а противно законским прописима имали намеру за повреду части тужитељчине.

Општа седница Касационог Суда усвојила је примедбе свога оделења а одба-

вила противразлоге првостепеног првостепеног суда.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Илија Соломоновић, осуђеник нишког казниног завода, (чију слику износимо), родом из Давидовца, окр. крајинског, а који је био

на лечењу при нишкој окр. болници, побегао је 6. ов. месеца. Он је стар 35 год., раста средњег; косе и бркова смеђих, очију жућкасто плавих; од особенних знакова има: брадавицу величине сочива за 2 с. напред од десног лоба; младеж величине кукурузног зрна за 3 с. изнад средине леве кључне кости; брадавицу величине кукурузног зрна за 8 см. испод леве сисе; и брадавицу величине кукурузног зрна за 3 см. испод и у лево од десне сисе.

Депеша Управе нишког Казненог Завода Бр. 937.

Милија Жупац, из Врњанца, одговара за опасну крађу, али се налази у бегству.

Он је стар 25 година, средњег раста, смеђ.

Депеша начелника среза третеничког Бр. 3446.

Петар Томић, обућар из Ниша, одговара за дело из § 242. кр. закона, али се налази у бегству.

Он је стар 30 година, средњег раста и у опште плав.

Депеша начелства округа нишког Бр. 28457.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарио их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

КРАЂЕ СТОКЕ

Кости Станковићу, из Остружнице, украден је коњ длаке црне, стар 9 година, у обе задње ноге путоногаст, има жиг «К».

Акт начелника среза посавског, округа београдског, Бр. 3587.

Живану Урошевићу, из Трбушнице, украдена су два вола. Један је жут без рогова, други зелен у десно око зрнаст, стари по 8 година.

Депеша начелника среза поперског Бр. 2086.

Код Махмута Ибраимића и Раш Малићевића, Цигана из Лесковца, ухваћено је 13 коњских грла.

Од њих су: коњ мрк, стар 12 година, жиг «Т»; коњ мрко-врац, цветаст; коњ зелен; коњ дорат ровашен у лево уво; коњ дорат са жигом положено «В»; коњ бео, коњ врацац, цветаст; коњ алат; два коња мрко-доратаста; коњ дорат, цветаст, жиг «О»; кобила враца жиг «О»; и коњ врацац.

Депеша начелника среза алексиначког Бр. 3596.

Љубисаву Тодоровићу, из Лесковца, украдена је једна јуница, длаке беле, без роваша, стара годину дана.

Акт начелника среза посавског, округа београдског, Бр. 2861.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.